

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

**Socioekonomická analýza využití zvířat v policejní a kriminalistické
praxi**

Renata Gubányiová

Bakalářská práce

2018

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Renata Gubányiová**
Osobní číslo: **E15130**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Ekonomika pro kriminalisty a cel-
níky**
Název tématu: **Socioekonomická analýza využití zvířat v policejní
a kriminalistické praxi**
Zadávající katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je analýza a hodnocení využití zvířat v moderní policejní a kriminalistické praxi. Dále analýza možných bariér a rezerv, ale i možností potencionálních přínosů řešené problematiky a analýza konkrétních jednotlivých případů dle vlastního šetření.

Osnova:

- Charakteristika Policie České republiky.
- Služební kynologie a hipologie.
- Vývoj využití zvířat v policejní a kriminalistické praxi.
- Současné bariéry, rezervy a potencionální přínosy do budoucna.
- Šetření a analýza konkrétních příkladů.

Rozsah grafických prací: —
Rozsah pracovní zprávy: **cca 30 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

BACON, L. **Psí hrdinové: Tajné úkoly a obětavá služba. 1. Praha: Slovart, 2015. ISBN 978-80-7529-053-3.**
MÜLLEROVÁ, H., ČERNÝ, D., DOLEŽAL, A. **Kapitoly o právech zvířat: "My a oni" z pohledu filosofie, etiky, biologie a práva. 1. Praha: Academia, 2016. ISBN 978-80-7380-367-4.**
POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. **Policie České republiky. 2. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN 978-80-270-0664-9.**
PRCHALOVÁ, J. **Právní ochrana zvířat. 1. Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-763-8.**
REGAN, T. **Animal rights, human wrongs: an introduction to moral philosophy. 1. USA: Rowman & Littlefield, 2003. ISBN 0-7425-3354-9.**
RULC, J. **Dějiny služební kynologie: historický vývoj a vznik četnické a policejní kynologie, jakož i kynologie ostatních ozbrojených sborů na území našeho státu. 1. Praha: CanisTR, 2010. ISBN 978-80-904210-3-5.**
STRAUS, J. a kolektiv. **Úvod do kriminalistiky. 3. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-367-4.**

Vedoucí bakalářské práce:
RNDr. Šárka Brychtová, Ph.D.
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2017**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2018**

doc. Ing. Romana Provozničková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2017

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne

Renata Gubányiová

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala své vedoucí práce RNDr. Šárce Brychtové, Ph.D. za její čas, trpělivost, odbornou pomoc, ochotu a cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat Policii ČR za poskytnutí nezbytných informací k vypracování této práce.

ANOTACE

Tato práce je zaměřena na analýzu využití služebních zvířat u Policie České republiky. Popisuje bariéry, rezervy a potencionální přínosy v této oblasti. Stručně se zabývá charakteristikou Policie České republiky. Objasňuje pozici zvířat v právním řádu a v současné společnosti. Závěr práce je zaměřen na zhodnocení využití zvířat.

KLÍČOVÁ SLOVA

Policie České republiky, policie, zvíře v právním řádu, etika zvířat, psi, koně, analýza

TITLE

Socio-economic analysis of the use of animals in police and criminalistic practice

ANNOTATION

This thesis is based on analysis of the use of animals at the Police in the Czech Republic. It describes barriers, reserves and potential benefits in this area. It briefly describes the general characteristics of the Police in the Czech Republic. Also clarifies position of the animals in the rule of law and in contemporary society. The conclusion of the thesis is focused on evaluation of the use of animals.

KEYWORDS

The Police in the Czech Republic, police, animals in the rule of law, ethics of animals, dogs, horses, analysis

OBSAH

ÚVOD.....	11
1. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	12
1.1. Obecná charakteristika	12
1.2. Financování.....	12
1.3. Vymezení pojmů a právní úprava	12
1.3.1. Základní povinnosti a oprávnění.....	14
1.4. Struktura Policie ČR.....	14
1.4.1. Odbor služební kynologie a hipologie PČR	16
2. PRÁVNÍ ŘÁD A ETIKA	17
2.1. Zvíře a právní řád	17
2.2. Zvíře a etika	18
3. SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE A HIPOLOGIE.....	21
3.1. Služební pes.....	21
3.1.1. Útvary s celorepublikovou působností	21
3.1.2. Pes specialista	22
3.1.3. Všestranný pes	23
3.1.4. Donucovací prostředek	23
3.1.5. Důkazní prostředek	23
3.1.6. Chov.....	24
3.1.7. Chovatelská stanice.....	25
3.2. Služební kůň	26
3.2.1. Služba.....	26
3.2.2. Kůň hlídkový a dozorčí.....	27
3.2.3. Kůň se speciálním úkolem	27
3.2.4. Dopravní prostředek	28
3.2.5. Donucovací prostředek	28
4. VÝVOJ VYUŽITÍ ZVÍŘAT VE SLUŽBĚ U POLICIE.....	29
4.1. Pes u policie.....	29
4.2. Kůň u policie.....	30

5. SOUČASNÉ BARIÉRY, REZERVY A POTENCIONÁLNÍ PŘÍNOSY.....	31
5.1. Bariéry a rezervy.....	31
5.2. Přínosy do budoucna.....	33
5.2.1. DNA zvířat a rostlin.....	33
5.2.2. Hlodavci ve službě.....	33
6. ANALÝZA A HODNOCENÍ VYUŽITÍ ZVÍŘAT	34
6.1. Analýza a hodnocení využití služebních zvířat v ČR.....	34
6.2. Královéhradecký kraj.....	38
6.2.1. Případ 1	40
6.2.2. Případ 2	41
6.2.3. Finanční vyčíslení služebního psa	41
6.3. Souhrnné zhodnocení využití zvířat u Policie ČR.....	42
ZÁVĚR	45
POUŽITÁ LITERATURA.....	47
SEZNAM PŘÍLOH.....	50

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Rozpočty za rok 2017 v mil. Kč	32
Tabulka 2: Počet služebních psů podle kategorií praktického použití k 1. 1. 2018	34
Tabulka 3: Počet služebních psů podle kategorizace k 1. 1. 2018	35
Tabulka 4: Část konkrétního využití služebních psů ve službě v roce 2017.....	35
Tabulka 5: Nálezy a počet použití připadajících na jednoho služebního psa se specializací..	36
Tabulka 6: Počet služebních koní k 1. 1. 2018.....	37
Tabulka 7: Výkon služby služebních koní rok 2017	37
Tabulka 8: Počet služebních psů podle kategorií u KŘP HK k 1. 1. 2018	38
Tabulka 9: Měsíční náklady spojené se služebním psem v roce 2017	42
Tabulka 10: Jednorázové náklady spojené se služebním psem v roce 2017.....	42
Tabulka 11: Souhrnné zhodnocení využití služebních zvířat v policejní a kriminalistické praxi	43

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Graf popisující vývoj počtu služebních psů v Královéhradeckém kraji od roku 2013 do roku 2017	39
Obrázek 2: Graf popisující vývoj registrovaných trestných činů v Královéhradeckém kraji od roku 2013 do roku 2017	39

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DNA	Deoxybonukleová kyselina
EU	Evropská unie
HK	Hradec Králové
Kč	Koruna česká
KŘP	Krajské ředitelství policie
MPI	Metoda pachové identifikace
NMV	Nařízení Ministerstva vnitra
OSKH	Odbor služební kynologie a hipologie
OS	Ochranná služba
PČR	Policie České republiky
PP	Policejní prezident / prezidium
ŘSCP	Ředitelství služby cizinecké policie
ŘSPP	Ředitelství služby pořádkové policie
SPŠ	Střední policejní škola
Sb.	Sbírky
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
ÚOÚČ	Útvar pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby
ÚOP	Útvar pro ochranu prezidenta
VPŠ	Vyšší policejní škola
VS	Výcvikové středisko
ZPPP	Závazný pokyn policejního prezidenta

ÚVOD

Téma „Socioekonomická analýza využití zvířat v policejní a kriminalistické praxi“ bylo zvoleno ke zpracování proto, že souvisí s činností Policie České republiky, která je sama o sobě důležitá, a zároveň zahrnuje téma o zvířatech. Toto propojení je velice zajímavé. Zahrnuje významnou společnou činnost a spolupráci lidí a zvířat.

Službu služebních psů a služebních koní mnoho z nás často nevnímá, přesto jsou důležitou součástí při každodenní ochraně naší bezpečnosti. Policie České republiky využívá zvířata již staletí, protože se osvědčila jako dobrá pomoc v boji proti kriminalitě, a hlavně při šetření zločinů a jejich předcházení. Bez nich si policii, i v této přetechizované době, nejde představit.

Práce se skládá ze dvou částí. Z části teoretické, která dává odborný základ danému tématu, a z části praktické, která řeší, analyzuje a hodnotí konkrétní zpracované informace, údaje a data.

Tato práce se konkrétně v teoretické části v první kapitole zabývá Policií České republiky. Její podrobnou strukturou, činností, úkoly a financováním. V druhé kapitole řeší postavení zvířat v našem právním řádu a socio-etickou problematiku, v níž je zahrnuta etika ochrany zvířat a chování lidí ke zvířatům. Popisuje, jakým způsobem jsou zvířata ve službě využívána a v jakých podmínkách pracují zvláště služební pes a zvláště služební kůň. Zmiňuje se o vývoji tohoto využití v policejní a kriminalistické praxi. Teoretická část vysvětluje určité pojmy, které s daným tématem souvisí a odkazuje na právní řád, a nejen na konkrétní zákony, které se na tuto problematiku zaměřují a upravují ji.

Hlavním cílem práce je analýza a hodnocení současného využití zvířat v moderní policejní a kriminalistické praxi neboli využití služebních psů a služebních koní ve službě u Policie České republiky na základě získaných informací, údajů a dat. Analýza a hodnocení se zaměřují na využití a počet služebních zvířat v roce 2017. Konkrétní případy se vztahují na Královéhradecký kraj. Práce se v této části zabývá zejména služebními psy z důvodu, že psi jsou využíváni ve více oblastech než služební koně. Práce také zjišťuje, jaké jsou možné rezervy, bariéry a přínosy ve využití zvířat, které vyplývají z analýzy.

1. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Na začátek této práce je nutné pochopit strukturu Policie České republiky, její činnosti, úkoly a je potřeba porozumět pojmům spojených s činností policie a příslušníků policie.

1.1. Obecná charakteristika

Policie je jednotný státní bezpečnostní sbor, který slouží veřejnosti. Je totiž součástí veřejné správy, konkrétně státní správy. Policie spolupracuje i s jinými bezpečnostními sbory. Společně s Hasičským záchranným sborem a Zdravotnickou záchrannou službou tvoří složky integrovaného záchranného systému. Policie se řadí mezi ozbrojené bezpečnostní sbory České republiky spolu s Vězeňskou službou ČR a Celní správou ČR.

1.2. Financování

Policie je podřízena Ministerstvu vnitra a je součástí jeho rozpočtu. Pro policii je vynaložena největší část výdajů rozpočtu zmíněného ministerstva, a to až padesát procent z celkových výdajů. [21] Finanční prostředky policie z menší části tvoří i Všeobecná pokladní správa, nespotřebované výdaje minulých let a mimorozpočtové zdroje jako jsou dotace, sponzorské dary, plnění z pojistných událostí a prostředky z fondu kulturních a sociálních potřeb a zahraniční zdroje. Zahraničními zdroji se rozumí finanční zdroje od EU a finanční mechanismy jiných států.

1.3. Vymezení pojmů a právní úprava

Zřízení policie bylo na základě zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. V současné době činnost a postavení sboru upravuje zákon č. 273/2008 Sb. zákon o Policii České republiky. Pracovníci policie ve výkonu služby jsou ve služebním poměru, který upravuje zákon č. 361/2003 Sb., zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Policisté vykonávají službu veřejnosti a musí ctít a dodržovat určité principy, chování, závazky vůči společnosti a ostatní příslušníkům policie, hodnoty a cíle, které jsou obsaženy v Etickém kodexu, který musejí sdílet.

Mezi úkoly policie, které zákon o policii vymezuje, patří:

- chránit bezpečnost osob a majetku;
- chránit veřejný pořádek;
- předcházet trestné činnosti. [10]

Důležitým pojmem je bezpečnost, která je chápána jako ochrana osob a majetku před hrozbami a riziky.

Pojem veřejný pořádek nelze jednoznačně definovat. V § 5 v zákoně č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích jsou vyjmenovány konkrétní přestupky proti veřejnému pořádku. Jde například o rušení noční klidu a znečištění veřejného prostranství. [9] Všeobecně lze říct, že veřejný pořádek představuje nějaká pravidla chování na veřejnosti a morální chování. Je to stav spojený s klidem, řádem a bezpečností.

Předcházením trestné činnosti a činů, také přestupků a protiprávního jednání se rozumí boj s kriminalitou. Kriminalita se pak dělí na obecnou, která zahrnuje trestné činy proti životu a zdraví, a hospodářskou, kam se řadí trestné činy proti měně a platebním prostředkům, anebo trestné činy daňové. Trestné činy podrobně uvádí zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Úkoly policie musí být plněny v souladu s trestním řádem, který se nachází v zákoně č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), a na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony a předpisy, které jsou součástí právního řádu České republiky.

Obecně hlavními cíli policie jsou:

- chránit bezpečnost a pořádek v celé společnosti;
- prosazovat zákonnost;
- chránit práva a svobodu osob;
- preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji;
- usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti. [24]

Policejní prezident může vydávat závazné pokyny policejního prezidenta, které jsou na úrovni vnitřního předpisu, a kterými doplňuje zákonnou úpravu. Nejčastěji doplňuje zákon č. 273/2008 Sb. zákon o Policii České republiky.

Mezi další právní předpisy, které dopadají na činnost policie je Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, zákon č. 234/2014 Sb. zákon č 234/2014 Sb. o státní službě, zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, Vyhláška č. 122/2015 Sb., o způsobu vnějšího označení, služebních stejnokrojích a zvláštním barevném provedení a označení služebních vozidel, plavidel a letadel PČR a o prokazování příslušnosti k PČR.

1.3.1. Základní povinnosti a oprávnění

Príslušníkům Policie ukládá zákon č. 273/2008 Sb. zákon o Policii České republiky základní povinnosti, které musejí dodržovat, a základní oprávnění, které smějí použít při plnění svých úkolů, při úkonech a zákrocích.

Mezi základní povinnosti patří:

- zdvořilost;
- iniciativa provést úkon i mimo službu;
- přiměřenost postupu neboli bát na to, aby nedocházelo k bezdůvodné újmě;
- prokázání příslušnost, pokud nevykonává úkol v utajení;
- poučování před provedením úkonu.

Základními oprávněními jsou:

- požadování od určitých orgánů a osob pomoc;
- zajištění osoby nebo věci
- zatčení a zadržení osoby;
- použití donucovacích prostředků a technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla;
- omezení možnosti pohybu osoby;
- vstoupit do obydlí a živnostenské provozovny;
- zastavení dopravního prostředku a vykonání prohlídky;
- vyzvání osoby například k prokázání totožnosti;
- předvedení osoby (při neuposlechnutí výzvy);
- přikázat osobě setrvání na místě a nevstupování. [10]

1.4. Struktura Policie ČR

Nejvyšším orgánem policie je policejní prezidium. Policejní prezidium analyzuje a kontroluje činnost policie, vytváří podmínky pro plnění jejich úkolů a koordinuje jejich činnost při plnění úkolů. Řeší především koncepci organizace, určuje cíle a stanovuje úkoly. V čele policejního prezidia stojí policejní prezident, kterého volí Ministerstvo vnitra. Od dubna 2014 je současným policejním prezidentem Tomáš Tuhý.

První náměstek policejního prezidenta řídí Ředitelství služby pořádkové policie, která je označována jako základní pilíř Policie ČR, protože je nejuniverzálnější a zároveň nejpočetnější. Do služby pořádkové policie patří odbor metodiky, koordinace a podpory výkonu služby, odbor

služební kynologie a hipologie a odbor speciálních potápěčských činností a výcviku, dále Ředitelství služby dopravní policie, Ředitelství služby pro zbraně a bezpečnostní materiál, Operační odbor, Ochrannou službu, Ředitelství cizinecké policie, Útvar pro ochranu prezidenta ČR, Letecká služba a Útvar policejního vzdělání a služební přípravy.

Náměstek policejního prezidenta pro SKPV řídí Kancelář náměstka policejního prezidenta pro SKPV, Úřad služby kriminální policie a vyšetřování, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV, Kriminalistický ústav Praha, Útvar rychlého nasazení, Útvar speciálních činností SKPV, Útvar zvláštních činností SKPV, Národní protidrogová centrála SKPV a Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV.

Dále Náměstek policejního prezidenta řídí Finanční odbor, Odbor správy a majetku, Odbor zakázek a Správu logistického zabezpečení.

Pod ředitele pro podporu výkonu služby spadá kancelář projektů a evropských fondů, Odbor informatiky a provozu informačních technologií a oddělení koncepce a strategické koordinace.

V kanceláři policejního prezidenta se nachází odbor tisku a prevence, odbor mezinárodní policejní spolupráce, oddělení krizového řízení, bezpečnostní oddělení, archiv PČR, Analyticko-legislativní odbor, oddělení správy a kontroly osobních výdajů, hudba Hradní stráže a Policie ČR. Na policejním prezidiu najdeme i odbor vnitřní kontroly a odbor personální.

Pod policejní prezidium navíc spadá čtrnáct krajských ředitelství, která jsou zřízena zákonem. Všechna krajská ředitelství jsou útvary s územně vymezenou působností a slouží veřejnosti na vymezeném teritoriu. Krajské ředitelství může podat návrh na zřízení dalších útvarů, které mu budou podřízeny. Tyto útvary na návrh zřizuje policejní prezident. Například krajskému ředitelství policie Královéhradeckého kraje se podřizují územní odbory, které jsou stejné jako okresy toho kraje, a to Hradec Králové, Jičín, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov a Náchod. Dále pak jsou zřízeny ve větších městech těchto okresech obvodní oddělení.

Policejnímu prezidiu jsou podřízeny útvary s celostátní působností, které zřizuje ministr vnitra na návrh policejního prezidenta. Útvary s celostátní působností plní specifické a vysoce specializované úkoly na celém našem území. Jejich činnost může zahrnovat specifický servis ostatním policejním útvarům, odhalování organizovaného zločinu, korupce nebo závažné finanční kriminality, zajišťování ochrany prezidenta České republiky a dalších ústavních činitelů, obstarávání policejního vzdělání, služební přípravu a policejní sport. Patří sem Kriminalistický ústav Praha, Letecká služba, Národní protidrogová centrála SKPV,

Pyrotechnická služba, Ředitelství služby cizinecké policie, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV, Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy, Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV, Útvar pro ochranu prezidenta ČR, Ochranná služba Policie ČR, Útvar rychlého nasazení, Útvar speciálních činností SKPV, Útvar zvláštních činností SKPV. [24]

1.4.1. Odbor služební kynologie a hipologie PČR

Policie při plnění svých úkolů a cílů může využívat zvířata. Využívá koně a psy, žádná jiná služební zvířata. Jejich výcvik a přípravu, tedy přípravu psovodů se služebními psy a policisty neboli jezdce se služebními koňmi, ve výcvikových střediscích OSKH pro činnost a spolupráci nejen u policie, ale i pro jiné ozbrojené sbory České republiky na základě smluvních vztahů, zabezpečuje odbor služební kynologie a hipologie. Tento odbor je útvar s celorepublikovou působností. Mezi jeho další činnosti patří doplňování a obměňování stavů psů a koní podle určitých požadavků od útvarů Policie ČR. Dále organizuje shromáždění kynologů a hipologů, kontroluje odbornou připravenost psů a koní, koordinuje návrhy na změny a předkládá nové návrhy na využití psů a koní jako například na metodiku výcviku. Každoročně umožňuje vzdělávání instruktorů, kde se zaměřují na zmiňovanou novou metodiku výcviku, taktiku služebních zákroků a využití služebních psů a koní. Pořádá celostátní sportovní soutěže. [28]

2. PRÁVNÍ ŘÁD A ETIKA

Než co bude řešeno téma zvířat ve službě u policie, je důležité upřesnit, co se rozumí zvířetem v našem právním řádu a jak řeší tuto problematiku. Zvířata nemají natolik velký společenský význam, nejsou schopna uvědomit si následky a dopady svého jednání a nejsou schopna nést odpovědnost. Proto zvíře jako takové není subjektem práva, ale je schopno cítit a potřebuje ochranu ze strany člověka. Nicméně právní řád má v této oblasti, jak se píše níže, určité mezery, z toho důvodu má v současnosti ve vyspělé společnosti své místo také etika chování lidí ke zvířatům.

2.1. Zvíře a právní řád

V nejvyšší právní normě, v Ústavě České republiky, čl. 7 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. ústava České republiky, je psáno: „*Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu životního prostředí.*“ [5] Listina základních práv a svobod uvádí, čl. 35 usnesení č. 2/1993 Sb. listina základních práv a svobod, že každý má právo na příznivé životní prostředí a na včasné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů, konkrétně píše: „*Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.*“ [3] Zvíře zde je pochopeno jako přírodní zdroj či druhové bohatství, ale nijak jinak zmíněno není.

V soukromém právu, v novelizovaném občanském zákoníku zvíře má své místo. Občanský zákoník § 494 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, říká toto: „*Živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.*“ [4] Zmíněná věc je definována jako něco rozdílného od osoby a slouží k potřebě lidí. Dříve věc zahrnovala i zvíře, to již neplatí a zvíře bylo vyloučeno z okruhu věcí v právním smyslu. Tato změna přináší spíše silné etické poselství, kterým se viděn žádoucí postoj společnosti ke zvířatům. Zvíře má již zvláštní význam a hodnotu. [22]

Soukromé právo pro sféru platného veřejného práva nemá přímé dopady, protože se uplatňují zásadně odděleně. Většina právních předpisů na ochranu zvířat spadá do veřejného práva, konkrétně do správního práva. Základní úprava ochrany zvířat je obsažena v zákoně č. 246/1992 Sb., České národní rady na ochranu zvířat proti týrání. Tento zákon uvádí zvíře jako živého tvora, který je obratlovcem, schopného pociťovat bolest a utrpení a my bychom ho měli chránit. [8] Na rozdíl od novelizovaného občanského zákoníku, tento zákon zahrnuje pouze obratlovce. V tomto zákoně jsou zapracované předpisy (směrnice) Evropské unie. Cílem

zákonu je šetrné zacházení se zvířaty, ochránit je před týráním a před poškozováním jejich zdraví a bezdůvodným usmrcováním. [29]

V případě policie by se považovalo za týrání například omezování výživy, pohybu a nucení psa či koně k výkonům a zásahům, které neodpovídají jejich fyzickému stavu, schopnostem a přesahují jejich sílu. Při výcviku by se neměly používat pomůcky, které jim nějakým způsobem ubližují nebo zraňují. Také cvičení, výcvik a zúčastňování se vystoupení nebo soutěží by se nemělo zvíře vůbec zúčastňovat, pokud trpí nebo je zraněné.

Právní řád, zákon o ochraně přírody a krajiny, také upravuje pojem živočich. Je to pojem širšího pojetí, a rozumí se jím něco jiného než zvíře. Nezahrnuje totiž jen obratlovce a používá se ve smyslu s přírodou, její ochranou a volně žijících zvířat. [6] [29]

Nad dodržováním právních předpisů a zákonů ohledně využití zvířat pro účely Ministerstva vnitra provádí příslušný orgán tohoto ministerstva a podává informace Státní veterinární správě, která má hlavní kontrolní působnost v rámci ochrany zvířat, a ústřední komisi na Ministerstvu zemědělství, který je ústředním orgánem státní správy ve věcech ochrany zvířat proti týrání. [29]

Mezi další předpisy, které upravují ochranu zvířat můžeme zařadit vyhlášky (vyhláška č. 4/2009 SB., o ochraně zvířat při přepravě, nařízení Evropské rady, Mezinárodní úmluvy (Evropské úmluvy a dohody) a zákony (zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech). Evropská unie bere zřetel na ochranu zvířat a dříve již přijala Protokol o ochraně a dobrých životních podmínkách zvířat, který je součástí Amsterdamské smlouvy.

2.2. Zvíře a etika

Významnou oblastí, kterou je třeba zmínit je také etika ochrany zvířat. Ochrana zvířat vychází z toho, že si lidé jsou vědomi, že zvířata jsou schopna cítit a trpět. Etika jako filosofická disciplína se zabývá pouze člověkem, jak by se měl chovat, a řeší vztahy mezi lidmi. Postupem času se prosadila i ve vztahu chování lidí ke zvířatům.

V pravěku bylo postavení mezi zvířetem a člověkem srovnatelné. Přelom nastal s domestikací zvířat a pro člověka znamenal velký pokrok. Domestikace u psa, možná nejdéle domestikovaného zvířete, nastala 14 000 – 9 000 let před naším letopočtem a u koně podstatně déle 4 000 let před naším letopočtem. Na jedné straně začala být zvířata hodně opomíjena, brána jako věc a něco nižšího, než je člověk, a měla mu jen sloužit. Prosazovaly se názory, že

zvířata nejsou schopna cítit. Na druhé protistraně byla zvířata zbožňována a uctívána a uznána jako společník a tvor s kterým člověk může spolupracovat.

V 18. a 19. století se v Evropě začínala otázka ohleduplnosti ke zvířatům stále více objevovat, prosazovat do etiky a procházela tak vzestupným vývojem a zvyšovala se tak etická citlivost ochrany zvířat. V současnosti mezi největší problémy a řešené otázky patří rozvoj velkochovů hospodářských zvířat, kdy zvířata jsou viděna jako surovina a výrobní nástroj. Dalšími problémy jsou pokusy na zvířatech. Zvířata se chovají takzvaně na míru, s chybějícími geny nebo s požadovanou nemocí. Dále obchodování se zvířaty a s tím související množírny zvířat. Nevhodné zacházení může být viděno i v zábavě mezi kterou patří cirkusy, zábavné parky, koňské dostihy, myslivost, rybaření, býčí zápasy, rodeo, natáčení reklam a filmů a některé zoologické zahrady. Nejen těmito tématy se zabývají různé organizace na ochranu zvířat, ale také se zabývají oblastí práva a svobody a životní pohody zvířat neboli welfare, o kterém se píše v následující kapitole. [13]

Pojmy, které se objevují v problematice ochrany zvířat a etice týkající se vztahu člověka ke zvířatům v lidské péči taktéž domestikovanými zvířaty jsou hospodářské zvíře a zájmové zvíře. Hospodářským zvířetem se označuje zvíře, u kterého se sleduje nějaký přímý hospodářský užitek. Rozdělení hospodářských zvířat je podle druhu a užitku:

- hospodářská zvířata pro komodity;
- hospodářská zvířata pro užitek z práce.

Nejčastějšími hospodářskými zvířaty pro komody je skot, drůbež, prasata, ovce, kozy a králíci. Užitek může být maso, mléko, tuk, vejce nebo kožešina. Dále jsou zde zahrnuty i ryby, bezobratlí a laboratorní zvířata jako žáby a morčata. Hospodářská zvířata pro užitek z práce představují tažná a jezdecká zvířata a psi například hlídací, záchranný, slepečtí a pastevečtí.

Dalším pojmem je zájmové zvíře. Jedná se chov zvířat, zejména psů a koček. Převažuje zde vztah člověka ke zvířeti jako společníkovi neboli domácímu zvířeti, kteří jsou chováni pro lidskou společnost nebo ochranu.

V případě zvířat u policie mohou být použiti oba pojmy. Služební psi a koně jako hospodářská zvířata pro užitek z práce, kdy jsou ve službě a kůň je dokonce využit i k jízdě jako jezdecké zvíře. Zároveň jsou to zájmová zvířata, protože jsou společníky pro policisty. Policisté musejí mít kladný a pozitivní vztah ke služebnímu zvířeti, měli by s nimi trávit i svůj volný čas.

Především když pes nebo kůň odejde ze služby, stává se z něj domácí zvíře neboli společník. Zejména pojem zájmové zvíře označuje feny určené pro chov v chovatelské stanici. [22]

3. SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE A HIPOLOGIE

Konkrétní a podrobnou právní úpravu týkající se využití služebních zvířat se nachází v závazných pokynech policejního prezidenta. ZPPP č. 145/2014, který upravuje činnost služební kynologie a služební hipologie, jejich organizaci, úkoly, systém výkonu služby, výcvik a odbornou přípravu. Dále se zabývá chovem a péčí o psy a výběrem a péčí koně. Podle tohoto ZPPP se služební kynologií a hipologií rozumí činnost spojená s držením, ošetřováním, chovem, výchovou, používáním, výukou a výcvikem služebních psů a koní. Psi a koně jsou majetkem policie nebo jsou přiděleni k plnění úkolů na základě smlouvy o výpůjčce. Ze zákona plyne pojištění služebních zvířat. [28]

3.1. Služební pes

Psovody se služebními psy mají všechna krajská ředitelství policie, také služba cizinecké policie a ochranná služba. Služební psi se nasazují v rámci integrovaného záchranného systému, armády, vojenské policie, vězeňské a justiční stráže, celní správy a obecní (městské) policie. [24]

Služební psi mají mnohem větší využití než služební koně, a to hlavně díky jejich rozvinutým smyslům, které jsou nenahraditelné, a výjimečným vlastnostem jako je oddanost a věrnost. Proto jsou využíváni v mnoha oblastech. Zásadní je i dobrá kondice psa. Nicméně za nejdůležitější se pokládá vzájemná důvěra psovoda a psa. Pro každé zaměření neboli kategorizaci psa se bere ohled na jiné vlastnosti. Jejich vlastnosti se dají srovnávat s těmi lidskými.

Při výkonu služby psa u policie se bere zřetel na povětrnostní podmínky, extrémní teploty, velkou frekvenci lidí nebo dopravních prostředků a přítomnost nebezpečných látek. Ve službě, při zákroku lze použít pro ochranu psa ochranné boty, slaňovací postroje nebo ochranné vesty proti probodnutí a střelbě. Jeho průměrná doba ve službě je osm let. Po odchodu ze služby většinou stráví svůj psí důchod u svého psovoda. Psovodovi bývá pes přidělen do osobní péče, a tak by měl mít vztah ke psovi, zkušenosti s kynologií a možnost brát si psa domů. [16] Psovod má nárok na výživné od státu na služebního psa. Když služební pes odejde do důchodu už neexistuje nárok na příspěvky od státu.

3.1.1. Útvary s celorepublikovou působností

Psi u cizinecké policie se využívají při kontrole oprávněnosti cizinců v schengenském prostoru a pobytu cizinců, při odhalování neoprávněného zaměstnávání cizinců, pátrání po osobách, které nesplňují nebo přestaly splňovat podmínky pro pobyt na území ČR. Nasazují se i při

eskortní činnosti. Působí ve službách u Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby a Útvaru pro ochranu prezidenta ČR ochranné služby. Jedná se především o služební psi na detekci výbušnin, kteří jsou označováni za nejdůležitější pomocníky těchto útvarů, a hlídkoví psi. [24]

3.1.2. Pes specialista

Služební psi speciálních kynologických činností jsou zařazeni přímo na krajských ředitelstvích. Možnosti jejich použití jsou založeny na vysoké citlivosti čichu psa a na vytváření čichové paměti, kdy pes zvládne odlišovat různé pachy. Psi se specializuje na určitý okruh látek, který si vtiskne do paměti, ostatní nebo více látek by ho mohli rušit. Jedno ze zaměření je metoda pachové identifikace. Dále se zabývají problematikou vyhledávání látek, jako je detekce omamných a psychotropních látek, výbušnin, akcelerantů, zbraní a jejich částí, lidí, lidských částí a lidských ostatků. V současné době služební psi vyhledávají také bankovky, tabáky, líh a rostliny zejména při odhalování pašování nelegálního zboží. Služební pes pracuje na místě činu a v jeho okolí.

Specializovaný pes na vyhledávání výbušnin při nálezů nesmí štěkat a nesmí se dotýkat předmětu. Pouze zalehne určité místo. Tyto psi pracují na volno, bez vodítka a bez obojku. Musí být velmi klidní a rozvážní.

Služební psi, kteří se specializují na drogy, zbraně a munice, kontrolují osoby, zavazadla, dopravní prostředky a jsou součástí domovních prohlídek. Pes při nálezů začne štěkat nebo hrabat.

Vyhledat mrtvolu, lidské pozůstatky nebo utonulého zvládne pes specializující se na lidské ostatky i po několika letech i když jsou například zahrabány několik metrů v zemi. Tento pes musí být temperamentní, mít výdrž a musí být systematick.

Služební pes na detekci akcelerantů vyhledává předměty a hořlavé kapaliny, kterými byl založen požár. Hořlavé kapaliny, se kterými je pes vycvičen má uloženy v paměti. Nejčastěji jde o benzin. Jsou zde nejnáročnější podmínky při výkonu služby, protože se jedná o místo činu, kde vypukl požár. Pes slouží jako biologický indikátor. Jeho úkolem je označit místa výskytu zbytků hořlavých organických látek. Nemá nahrazovat práci znalců a kriminalistů. Služební psi by mohli mít zdravotní následky, proto je jeho doba služby kratší v porovnání s jinou kategorizací. [18]

3.1.3. Všestranný pes

Všestranní psi jsou rozděleny na psi hlídkoví neboli strážní a na psi výjezdový neboli pátrací. Přípravenost takto vycvičených psů lze rozdělit na práce obranné a pachové. Celkově jsou psi zaměřeni na preventivní činnost proti kriminalitě a udržování veřejného pořádku. Jsou k dispozici na Územních odborech krajských ředitelství. Používají se a jsou vycvičeni k základní kynologické činnosti, která zahrnuje tyto činnosti:

- ochrana a prozkoumání objektů a terénů;
- zabraňování vstupu;
- střežení a vyhledávání osob
- pátrání po osobách;
- vyhledávání předmětů;
- provádění zákroků při výtržnostech;
- obrana psovoda. [26] [31]

3.1.4. Donucovací prostředek

Mezi donucovací prostředky podle § 52 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii ČR patří hmaty, chvaty, údery kopy, obušek, zastavovací pás, varovný výstřel, služební pes a jiné. Donucovacím prostředkem je tedy i služební pes s nímž byl policista vycvičen a má právo ho použít při zákroku. Služební zákrok může být proti jedné osobě, proti dvou a více osobám, proti davu osob a proti zvířeti. Policista je oprávněn ho použít k ochraně bezpečnosti sebe, jiné osoby nebo majetku a k ochraně veřejného pořádku. Před použitím však musí vyzvat osobu, proti které se chystá psa použít, aby přestala protiprávně jednat. Neplatí to, když chce zabránit odjezdu vozidla a když zákrok nesnese odklad. Dále dbá na to, aby pes nezpůsobil nepřiměřenou újmu osobě. Jestliže pes někoho zraní, policista musí poskytnout první pomoc. Po zákroku policista ohlásí použití donucovacího prostředku a sepíše záznam. Je zde zvláštní omezení. Pes se nesmí využít, když se jedná o osobu zjevně těhotnou, zjevně starou, s tělesnou vadou nebo chorobou a osobu zjevně mladší 15 let. Pokud hrozba nejde odvrátit jinak policista ho smí použít. [10]

3.1.5. Důkazní prostředek

Kriminalisticko-technická metoda pachové identifikace s takto specializovaným služebním psem lze zahrnout do šetření a opatření k odhalení trestného činu. Tuto metodu využívá kriminalistická olfaktorika, je to část kriminalistického oboru odorologie, který se zabývá identifikací osob nebo věcí na základě pachu. Cílem je zjistit původce pachu a jeho detailní

identifikaci. Olfaktorika zkoumá pach subjektivně a jedná se o metodu biologickou. Druhá část odorologie je olfaktorika, která pach zkoumá objektivně za pomoci techniky.

V menším časovém úseku, od spáchání trestného činu a použitím psa, totiž pes dokáže označit vražednou zbraň či prostor ve kterém mrtvola byla a je použit jako důkazní prostředek. Člověka, který stopu zanechal dokáže označit i po několika letech. Metoda spočívá v tom, že pes očichá pach získaný z místa činu a porovnává ho s ostatními pachy v konzervách, při shodě mezi stopou a specifickým pachem si pes lehne. Toto se několikrát opakuje (nejčastěji třikrát), prohazují se pachové konzervy a mohou se vyměnit i psi. Poté se tento test posuzuje v trestním řízení. Metoda pachové identifikace nemůže jako jediný důkaz odsoudit člověka. Tento důkaz je spíše podpůrným a nepřímým, jen dokazuje, že určitý člověk byl na místě činu. S těmito služebními psi se musí zacházet velmi klidně. [30]

3.1.6. Chov

Služební psi se odchovávají, vykupují se z civilního sektoru nebo se zapůjčí od konkrétního psovoda. Psovod si může psa vybrat nebo mu je přidělen. Služebním psi mohou být psi i bez průkazu původu, ale psi s průkazem původu jsou upřednostňováni. Služebním psem mohou být i takzvaní kříženci. [31]

Chov psů musí být v souladu s platnými standardy chovatelských klubů Českomoravské kynologické unie. Avšak o ochraně při chovu zvířat se zmiňuje zejména zákon 246/1992 Sb., České národní rady na ochranu zvířat proti týrání, který odkazuje na prováděcí právní předpis, kde je například upravena reprodukce u fen různých plemen. Tento zákon se navzájem doplňuje se starším zákonem č. 166/1999 Sb., veterinární zákon, který se zabývá chovatelstvím a konkrétně určuje povinnosti chovatele. Podle § 3 zákona č. 166/1999 Sb. veterinární zákon se chovatelem rozumí osoba, která se o zvíře stará a má za něj zodpovědnost. Chov služebních psů pro policii je upraven ve zmíněném ZPPP 145/2014, společně s výživou, ošetřením a přepravou. Mezi povinnostmi podle § 4 zákona č. 166/1999 Sb. veterinární zákon chovatele neboli psovoda patří:

- zajistit prostředí, které pes vyžaduje;
- předcházet poškození zdraví psa a sledovat jeho zdravotní stav;
- poskytnout včas pomoc psovi a požádat o odbornou veterinární pomoc;
- bránit vzniku a šíření nálezů mezi psy;
- podávat léčivé přípravky na předpis a postupovat podle pokynů veterináře;

- zajistit očkování psa od tří do šesti měsíců proti vzteklině a poskytnout pomoc při vyšetření;
- zákaz opuštění zvířete. [7]

V souvislosti s chovem zvířat se mluví o takzvaném „welfare“ neboli pohodě zvířete, který se zabývá zachováním základních podmínek života a zdraví zvířat a jejich ochranou. Naplnění pohody lze posuzovat pouze teoreticky, protože se musí brát na vědomí, že zvířata vnímají jinak než lidé. Avšak, welfare se může měřit pomocí pěti svobod. Tyto svobody souvisí s povinnostmi chovatele a patří mezi ně:

- svoboda od hladu a žízně;
- svoboda od nepohodlí;
- svoboda od bolesti, zranění a nemoci;
- svoboda od strachu, deprese a úzkosti;
- svoboda uskutečnit normální chování. [22] [29]

Náklady na služebního psa, na výživu chovných fen a štěňat jsou taxativně stanoveny v NMV č. 25/2004, o zabezpečování výživy služebních psů a služebních koní. Patří sem povinné a pravidelné očkování (vzteklina, infekční choroby), vyšetření na přítomnost vnitřních cizopasníků, které pro služební psy zajišťuje oddělení veterinární služby u Správy logistického zabezpečení PČR. Veterinární péče je k dispozici u všech krajských správ. Dále jsou zde náklady na ošetřování, které jsou u každého jedince individuální. Veterinární náklady jsou vždy spojeny s počtem narozených štěňat. [31]

3.1.7. Chovatelská stanice

Chovatelská stanice zajišťuje obměnu, výcvik a doplňování stavů služebních psů. V ČR se nachází Chovatelská stanice služebních psů v Prackovicích nad Labem. Policie ČR je jediným bezpečnostním sborem, který provozuje vlastní chovnou stanici. Je to proto, že v chovu se nezaměřuje na kvalitu exteriéru psů, ale dbá na povahové vlastnosti.

Odchovaný pes má přidělené evidenční číslo a mikročip. Chov je zaměřen především na německé ovčáky, protože se toto plemeno ukázalo jako nejvhodnější na základní a všestrannou kynologii. Další plemena psů, které se odchovávají je belgický ovčák malinois, labradorský retrievr a rotvajler. Méně pak je využíván australský honácký pes, výmarský ohař a border kolie. Policie má také zřízena specializovaná výcviková střediska Výcvikové středisko PČR,

Výcvikové středisko služebních psů Býchory u Kolína, Výcvikové středisko služebních psů Dobrotice u Holešova a Výcvikové středisko služebních psů Plzeň – Bílá Hora.

Do chovatelské stanice se vybírají fenky podle povahových neboli sociálních vlastností a podle zdravotního stavu. Narozené štěně je ve stanici po dobu šesti měsíců. V této době se učí se od své matky. Následně je odebráno, socializuje se, vychovává se a učí se spolupracovat se psovodem. Při výcviku se využívají především pamlsky, které pes dostává za odměnu. Psovod musí dbát na to, aby nebyl na psa moc přísný a pes se při výcviku nebál například označit nějaký předmět. Na druhou stranu si psovod musí dát pozor, aby se pes nenaučil „lhát“, to znamená, že pes například označí nějaký předmět jen proto, aby dostal odměnu. Každá výchova je individuálně zaměřená na rozvíjení určitých vlastností a připravuje psa na podmínky, které ho ve výkonu služby čekají. Většina psů postoupí do policejní praxe. Zda postoupí se rozhodne na základě Zkušebního řádu Policie ČR pro přezkušování služebních psů. V tomto zkušebním řádu jsou zásady pro přezkušování a hodnocení. Pokud pes není vhodný pro praxi, může být využit v bezpečnostních agenturách, u městské policie, odkoupí je psovod nebo jsou nabídnuti do civilního sektoru. [16]

3.2. Služební kůň

Služební koně již nejsou využíváni policii tak jako dříve, ale přesto u policie mají stále své místo. V České republice jsou zřízeny pouze tři oddělení služební hipologie, a to v Praze, v Jihomoravském a ve Zlínském kraji. Koně prodělávají roční přípravný výcvik ve Výcvikovém středisku služební hipologie v Brně-Medlánkách, než budou zařazeni u některých zmíněných oddělení. Služební koně využívá i obecní (městská) policie. [24]

3.2.1. Služba

Výkon služby služebního koně je u jízdní police, která se také nazývá hipomobilní policií, protože jiná jezdecká zvířata se v ČR nepoužívají. Výkon služby se dělí na:

- přímý, který zahrnuje službu hlídkovou a dozorčí, speciální úkoly a reprezentace PČR;
- nepřímý, který zahrnuje činnosti spojené s držením koní (ustájení, ošetřování, výcvik, přeprava, hospodářsko-správní činnost, účast na sportovních akcích a podobně.). [19]

Službu lze plnit nejen v teritoriu umístění oddělení, ale i jiném místě, podle bezpečnosti situace. Kůň může být v hlídkové službě nejdéle čtyři až pět hodin. Do počtu hodin ve službě se započítává i přeprava na místo nebo na akci. Na bezpečnostních opatřeních lze služební dobu prodloužit na nezbytně dlouho, přitom by měly být dodržovány přestávky. Krmení koně

probíhá většinou třikrát denně. Kůň má po krmení nárok na klid. V jednom týdnu musí být rovnoměrně rozvržena služba výkonu, výcvik a aktivní odpočinek. [15] [20]

U výkonu služby se zohledňuje váha jezdce a výstroje, venkovní teploty a počasí. Služební koně mají při zásazích speciální kamaše z tvrdého plastu, ochranu nosní přepážky, plexisklo na ochranu očí a nehořlavou bederní desku. U zásahu by měla být zajištěna veterinární pomoc. [20]

Služební koně začínají pracovat s policií minimálně od čtyř let jejich věku. Odkupují se od státních podniků a soukromých chovatelů na rozdíl od psů se neodchovávají. Při pořizování koně se zohledňuje jeho výška, barva, která musí být tmavá, zdravotní stav, povahové a charakterové vlastnosti, zda je kůň klidný, flegmatický, pohlaví a stupeň výcviku. Konec stráví rok ve výcviku a následuje přezkoušení, které je složeno z chování při ošetřování, čištění, uzdění a sedlání, z jezdecké drezúry, terénní jízdy s přírodními překážkami nebo parkuru a speciálního parkuru policejních dovedností. Zkoušky se pravidelně opakují. Mezi patnáctým a devatenáctým rokem služební koně odchází do důchodu, kdy si je většinou odkupují zaměstnanci a policisté jízdní policie. V průměru je kůň ve službě pět až deset let. Jezdec musí mít odbornou znalost, volný čas a být trpělivý. Optimálně by měli být k dispozici dva jezdci na jednoho koně. [15][20]

Náklady na služebního koně jsou stanoveny pouze částkou na výživu v NMV č. 25/2004, o zabezpečování výživy služebních psů a služebních koní. Zahrnuto je zde i ošetření a veterinární péče.

3.2.2. Kůň hlídkový a dozorčí

Koně jsou schopni plnit běžné úkoly jako propátrání a pátrání v hůře přístupném terénu a v mírném silničním provozu. Nasazují se po dvojicích, z důvodu zajištění bezpečnosti.

3.2.3. Kůň se speciálním úkolem

Takto specializovaný kůň je stejně cvičený jako hlídkový kůň, ale plní i speciální úkoly a provádí zákroky u akcí hromadného charakteru. Akce, kde je větší množství lidí, a tak hrozí výtržnosti a narušení veřejného pořádku. Například akce kulturní, sportovní (fotbalové utkání), společenské akce, srazy extremistických skupin a nepovolené shromáždění osob. Služební kůň musí být psychicky odolný a být připraven na rušivé jevy jako je oheň, střelba, kouř a létající předměty. V těchto případech nasazení tvoří skupiny nejméně čtyři jezdci.

3.2.4. Dopravní prostředek

Jízda na koni podléhá platným právním úpravám provozu na pozemních komunikacích. Kůň přepravuje policistu do místa určení.

3.2.5. Donucovací prostředek

Donucovacím prostředkem je podle § 52 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii ČR, i kromě jiných již zmíněných, použití služebního koně, a to konkrétně vytlačování koněm, s nímž byl policista vycvičen a má právo ho použít při zákroku. Platí zde podobné podmínky použití jako při použití služebního psa jako donucovacího prostředku. Služební zákrok může být proti jedné osobě, proti dvou a více osobám, proti davu osob a proti zvířeti. Zpravidla jsou používáni k zastavení postupu osob, rozdělení skupiny a davu a k přímému vytlačování skupiny osob a davu z určeného prostoru. Policista je oprávněn ho použít k ochraně bezpečnosti sebe, jiné osoby nebo majetku a k ochraně veřejného pořádku. Před použitím však musí vyzvat osobu, proti které se chystá koně použít, aby přestala protiprávně jednat. Neplatí to, když chce zabránit odjezdu vozidla a když zákrok nesnese odklad. Dále dbá na to, aby kůň nezpůsobil nepřiměřenou újmu osobě. Jestliže kůň někoho zraní, policista musí poskytnout první pomoc. Po zákroku policista ohlásí použití donucovacího prostředku a sepíše záznam. [10]

4. VÝVOJ VYUŽITÍ ZVÍŘAT VE SLUŽBĚ U POLICIE

Zvířata jsou s činností člověka spojována už od nepaměti a domestikací zvířat se otevřely nové možnosti. Tyto možnosti byly využity tak, že zvířata člověku pomáhala a ulehčovala mu práci. V 19. století za Rakousko-Uherské monarchie si lidé uvědomili, že výjimečné vlastnosti psů a koní by se mohly uplatnit i u policie. O služebních psech a koních se mluví již více než sto let.

4.1. Pes u policie

Služba psa u policie byla zpočátku jiná, než jak ji známe dnes. Za Habsburské monarchie psi sloužili pouze k ochraně četníka a v praxi to vypadalo tak, že četníky psi doprovázeli. Četníci se díky psům cítili ve službě bezpečněji. Nové využití psů se postupně začalo rozšiřovat, a proto v této době vzniká první státní psinec v Písku, kde se začaly konat kurzy pro psovody a jejich služební psy. Avšak po první světové válce se vývoj psů u policie zastavil a psinec byl zrušen.

Poté se v Československu otázka doprovázení četníků psem ve službě opět objevovala. Nakonec bylo doprovázení povoleno za předpokladu, že pes složí odbornou zkoušku. Jednalo se o psi, kteří nebyli ve vlastnictví státu a byli použiti za četníkovi (majitelovi) útraty. Pokud, ale majitel souhlasil s propůjčením psa, převzalo výlohy na stravování, ošetřování a pojištění Ministerstvo vnitra. Od té doby počet služebních psů stále stoupal. Ve dvacátých letech v Pyšelech vznikl Ústav pro chov a výcvik služebních psů četnictva. [17]

Po druhé světové válce, ve čtyřicátých letech a padesátých letech, se zájem o služební psy razantně zvýšil. Příčinou toho byl vznik pohraniční stráže, která služební psi hojně využívala při ochraně hranic. V padesátých letech byl Ústav pro chov a výcvik služebních psů četnictva předán do Býchor u Kolína, výcvikovému středisku psovodů a služebních psů Veřejné bezpečnosti. V těchto letech pak také vznikaly další chovné stanice, chovná stanice Prackovice nad Labem pro útvary Sboru národní bezpečnosti a chovná stanice v Hostouni. Stav byl takový, že chovné stanice nestačily pokrývat požadavky a začaly se zřizovat chovatelské stanice psů u brigád pohraniční služby. Počty služebních psů v této době se pohybovali v číslech od 1000 až k 1500. Když se stav psů u pohraniční služby stabilizoval, tak se následně chovné stanice začaly sdružovat. Největší zlom nastal v devadesátých letech po revoluci a se zrušením pohraniční stráže. Počet služebních psů klesal a klesal také počet chovatelských stanic. [16]

Speciální kynologické činnosti, a tedy spíše kriminalistická praxe se vyvíjela pomaleji než základní kynologické činnosti. Nejstarší specializací je metoda pachové identifikace, která se provádí od roku 1970. Psi specializovaní na vyhledávání drog na praktikují tuto činnost od roku 1984. Specializace na vyhledávání zbraní, střeliv a munice byla vyvinuta v letech 1987–1988.

Použití bylo především pro potřeby Armády ČR a až poté si tuto kategorizace přivlastnila i Policie ČR. Specializaci vyhledávání akceleračních hoření započala roku 1986. Nejmladší specializací je vyhledávání lidských ostatků. Ta se používá teprve od roku 1992. [34]

4.2. Kůň u policie

Zpočátku měl kůň využití pouze u armády. Až poté, co se osvědčil jako vojenský kůň, převzala si ho i policie. Kůň bezkonkurenčně vynikal svou rychlostí až do doby zavedení motorových vozidel.

Svou nezastupitelnost si kůň udržoval u armády až do poloviny padesátých let dvacátého století, i když již po první světové válce bylo zřejmé, že kůň v armádě budoucnost nemá. U pohraniční stráže kůň přetrvával do poloviny šedesátých let dvacátého století. Po poválečném období sloužili koně u policie převážně k reprezentativním účelům na různých významných událostech. Začala fáze, kdy se jejich počet snižoval, a nakonec se na téměř tři desetiletí přestali u policie objevovat. Období devadesátých let dvacátého století znamenalo návrat služebních koní. [15] [23] V roce 1991 byla služební hipologie obnovena a dala vzniknout jízdním oddílům, nejprve v Praze, poté v Brně a ve Zlíně. Služební koně se tak stali nedílnou součástí moderní policejní praxe. Vzbuzují při zásahu dostatečný respekt a svou pouhou přítomností odrazují potencionální protivníky. Stále se využívá jejich rychlost zejména ve volném a těžko přístupném terénu, kdy předčí rychlost člověka. Kůň, jeho rychlost, se v současnosti dá nahradit například motocyklem nebo automobilem. [35] Nicméně k armádě se kůň nevrátil a v této sféře se neobjevuje.

O využití zvířat v moderním pojetí u policie lze hovořit právě od konce 19. století. Teprve v roce 1996 byl podán návrh koncepce pro služební kynologii a hipologii v rámci Policie ČR a roku 1997 pak vzniká OSKH. [31]

5. SOUČASNÉ BARIÉRY, REZERVY A POTENCIONÁLNÍ PŘÍNOSY

Ve využití služebních zvířat u policie existují bariéry a rezervy, které tvoří určité faktory a omezují tak jejich použití v praxi a jejich rozvíjení. Avšak na druhou stranu výhled do budoucna může přinášet přínosy. Tyto údaje vycházejí z vlastního šetření u KŘP HK a informací získaných od Policie ČR.

5.1. Bariéry a rezervy

Současná kynologie a hipologie je tvořena nejen služebními zvířaty, ale i psovody a jízdními policisty, na které jsou kladeny vysoké nároky a očekává se od nich profesionalita při této práci. Proto rezervy jsou zejména v lidech, v policistech a konkrétně v jejich ochotě vložit do služební kynologie a služební hipologie, co nejvíce a vydržet neustálou službu. Je potřeba, aby policista:

- znal zvířata, obor (vlastnosti výbušnin), zákonná ustanovení a měl znalosti biokomunikace (domluva policisty se zvířetem);
- znal teoretické základy a metody výcviku a zásady péče o zvíře;
- věnoval zvířeti většinu svého volného času;
- vkládal do vybavení podporující práci s nimi i své vlastní finanční prostředky a investoval služebních zvířat (například vlastní pojistka na škody způsobené psem)

Bariéry v této oblasti vznikají především kvůli nedostačujícím finančním prostředkům, které má Ministerstvo vnitra, Policie ČR, k dispozici. Z těchto uvolněných prostředků plyne:

- výkup koní a psů z civilního sektoru a pořízení fen pro chov;
- provoz chovatelské stanice, kotce pro psy a stáje pro koně;
- zajištění základních potřeb zvířat včetně veškeré veterinární péče a ošetřování v chovu. při výcviku a ve službě
- proplácení veterinární péče mimo službu u soukromých veterinářů;
- provoz výcvikových středisek a výcvik služebních zvířat;
- pomůcky a potřeby potřebné pro výcvik služebních zvířat, které se opotřebovávají a je nutné neustále pořizovat nové a zároveň je modernizovat;
- speciální ochrana pro zvířata při výjezdu a zákroku;
- speciální oděv pro policisty;
- platy;

- státní příspěvek pro psovody a pro psy jim svěřené, kdy peněžité částky jsou dané pro krmivo, pamlsky, vitamínové doplňky a dále například pro obojky a vodítka;
- pojištění ze zákona. [25]

Dopad nedostačujících finančních prostředků:

- snižování stavů služebních psů u policie nebo jejich převelení do jiných krajů a oddílů;
- zhoršení kvality vybavení a potřebných pomůcek při výcviku.

Každá specializace má své vlastní požadavky a nároky. Například specializace na lidské ostatky je velice finančně náročná, protože při výcviku služebních psů jsou zapotřebí speciální tablety, které napodobují potřebný pach. Při výcviku se nikdy nepoužívají skutečné lidské ostatky.

Dopad nedostačující finančních prostředků potvrzuje případ z roku 2010, kdy ve Středočeském kraji zrušili oddíl pátrací jednotky základní kynologické činnosti, protože bylo potřeba investovat do speciálních kynologických činností a vycvičení služební psi zůstali nevyužiti.

Avšak počet psů vycvičených k základní i speciální kynologické činnosti vzhledem k jejich použití se dá v České republice považovat za dostačující a také výsledky služebních psů ukazují úspěšnost. Tato fakta zobrazují tabulky v následující kapitole.

Útvary Policie ČR spolu navzájem spolupracují, když služební psi jsou potřeba v jiném regionu, kraji nebo okrese, zajistí jejich převoz na potřebné místo. Spolupráce neprobíhá pouze v rámci území České republiky. Policisté ČR spolupracují i s jinými státy (obzvláště při závažných případech), například s Německem, kde je vyšší úroveň služební kynologie. Služební psi vycvičení v České republice [25]

V první kapitole v podkapitole „financování“ je uvedeno, které finanční prostředky tvoří rozpočet Policie ČR. V následující tabulce (Tabulka 1) jsou již konkrétní příjmy a výdaje Ministerstva vnitra a výdaje Policie ČR, které zahrnují platy i investiční výdaje, za rok 2017.

Tabulka 1: Rozpočty za rok 2017 v mil. Kč

Rozpočet	Ministerstvo vnitra	Policie ČR
Příjmy	9 040 Kč	-
Výdaje	66 359 Kč	34 221 Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle [21], [27]

5.2. Přínosy do budoucna

Do budoucna činnost zvířat ve službě u police spočívá především na preventivní činnosti, která vede ke snížení celkové kriminality a zvýšení bezpečnosti obyvatel.

5.2.1. DNA zvířat a rostlin

Využití zvířat v kriminalistické praxi lze pojmout i tak trochu jinak. Nejde o využití přímo jich, ale jejich DNA. Forenzní kriminalistika jde stále rychleji dopředu. Již běžně lze určit pachatele (člověka) trestného činu na základě DNA. Při řešení trestných činů by mohla být také nápomocná nehumánní genetika, DNA zvířat a rostlin. V současnosti se už používá DNA zvířat, ale lze jen omezeně. Lze rozpoznat druh zvířete, avšak nerozpozná se například daněk od jelena. Takový rozbor je velmi finančně nákladný a je k němu potřeba dostatečně velké množství vzorku.

Budoucnost by měla umožnit zjistit přesně o který druh jde, a měl by být určen konkrétní jedinec zvířete nebo klon rostliny. Pro identifikaci by postačily i mikroskopické stopy na místě činu (kapka krve, chlup nebo kůra). Tato technika by mohla být klíčová v oblasti pašeráctví zvířat, dopadení pytláků a pěstitelů drog. Byl by to významný pokrok a svět si je toho vědom. Od roku 2016 probíhá v České republice pětiletý výzkumný projekt znalců Kriminalistického ústavu PČR, který zkoumá toto využití zvířat i rostlin v boji proti zločinu. [12] [33]

5.2.2. Hlodavci ve službě

V takzvané službě nemusejí být jen psi a koně. Důkazem toho jsou krysy a laboratorní potkani, které jsou cvičeni na rozpoznávání nebezpečných pozůstatků válečných dob, a to nášlapných min. Takto cvičení hlodavci jsou využíváni v Jižní Americe a v Africe (Mosambik), kde na nášlapné miny umírá, podle Organizace spojených národů, až 20 tisíc lidí. Problém byl, že s detektorem trvalo prohledání okolí příliš dlouho a využití psa v tomto případě nebylo možné kvůli jeho hmotnosti. Krysy a potkani mají dobrý čich a rozpoznají náplň starých výbušnin. Navíc jejich nízká váha umožňuje to, že na mině mohou přímo stát, označit ji hrabáním a nic se jim nestane. Jsou chytrí, zvládají přenášet informace, a tak se dají vycvičit. Ušetří až tisíce dolarů, čas a lidské životy. [1] Využívání jsou pouze u armády, ale v budoucnu mohou najít uplatnění i u policie v oblasti rozpoznávání ukrytých látek. Jejich výhodou by mohl být jejich menší vzrůst. Krysy a potkani mají nižší nároky na chov a s tím jsou spojeny i nižší náklady ve srovnání se psem nebo koněm.

6. ANALÝZA A HODNOCENÍ VYUŽITÍ ZVÍŘAT

6.1. Analýza a hodnocení využití služebních zvířat v ČR

Celkový počet služebních psů u Policie ČR je 716 psů. Jejich konkrétní alokování zobrazuje následující tabulka (Tabulka 2).

Tabulka 2: Počet služebních psů podle kategorií praktického použití k 1. 1. 2018

KŘP	Všestranní psi	Psi specialisti	Součet
Hlavní město Praha	34	39	73
Středočeský kraj	36	37	73
Jihočeský kraj	31	12	43
Jihomoravský kraj	31	19	50
Karlovarský kraj	16	4	20
Kraj Vysočina	19	6	25
Královéhradecký kraj	27	9	36
Liberecký kraj	25	8	33
Moravskoslezský kraj	43	23	66
Olomoucký kraj	25	11	36
Pardubický kraj	26	10	36
Plzeňský kraj	34	23	57
Ústecký kraj	38	11	49
Zlínský kraj	17	9	26
OS ÚOÚČ	0	1	1
PP OS ÚOP	9	9	18
PP ŘSCP	4	63	67
PP, ŘSPP, OSKH VS Býchory	1	1	2
VPŠ a SPŠ Holešov	5	0	5
Součet	421	295	716

Zdroj: upraveno podle [25]

Nejvíce služebních psů je alokováno ve Středočeském kraji, v Praze, a Moravskoslezském kraji. Tyto kraje jsou nejlidnatějšími a zároveň je v těchto krajích zaznamenána největší trestní činnost v porovnání s ostatními kraji. [11]

Tabulka 3: Počet služebních psů podle kategorizace k 1. 1. 2018

Kategorie	MPI	Omamně a psychotropní látky	Akceleranty	Lidské ostatky	Výbušniny	Zbraně	Všestrannost	Součet
Počet služebních psů	39	75	38	11	123	9	421	716

Zdroj: upraveno podle [25]

Tabulka 4: Část konkrétního využití služebních psů ve službě v roce 2017

Kategorie	Počet použití	Počet zadržených pachatelů	Počet vyhledaných osob	Počet vyhledaných předmětů	Počet nálezů
Hlídkoví psi	11 181	197	131	267	-
Pátrací psi, MPI	17 439	702	502	1572	-
Akceleranty	611	-	-	-	428
Drogy	2 877	-	-	-	937
Zbraně	145	-	-	-	34
Výbušniny	24 068	-	-	-	8
Lidské ostatky	130	-	-	-	10

Zdroj: upraveno podle [25]

Tabulka 5: Nálezy a počet použití připadajících na jednoho služebního psa se specializací v roce 2017

Kategorie	Nálezy v %	Počet použití připadající na jednoho služebního psa
Akceleranty	70 %	8
Drogy	33 %	38
Zbraně	24 %	16
Výbušniny	< 1 %	196
Lidské ostatky	8 %	12

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka (Tabulka 4) zobrazuje pouze část konkrétního využití služebních psů a jejich úspěšnost při zadržení osob, vyhledání osob, předmětů a také nálezů. Nicméně i když při použití služební pes nevyhledal, co mělo být vyhledáno, mohla být úspěšnost použití stoprocentní, protože na tom konkrétním místě skutečně nic nebylo nebo nikdo nebyl.

Podle dat v tabulkách (Tabulka 3 a 4) lze uvést, následující fakta. Nejčastější oblastí využití byla základní kynologie, tedy všestrannost a udává, že policie skutečně klade důraz na preventivní činnost. Tabulka (Tabulka 5) vypočítává nálezy v % vzhledem k použití a také, jak byli jednotliví služební psi zatíženi.

Značně využíváni byli psi, kteří se specializují na vyhledávání výbušnin. Vzhledem k použití psů, nálezů bylo minimum. Jedná se o jedno z protiteroristických opatření a odráží se zde fakt, že teroristé v západní Evropě ke svým útokům nejvíce používají výbušniny. V rámci programu boje proti terorismu bylo v roce 2005 rozhodnuto zvýšit počet služebních psů na vyhledávání a detekci výbušnin. Stále aktuální problematika drog a jejich přeprava souvisí s tím, že kategorie týkající se drog a omamných látek je, za výbušninami, na dalším místě podle použití služebních psů v praxi. Nejvíce nálezů, až sedmdesát procent, vzhledem k použití zaznamenávají psi, kteří detekovali akceleranty hoření.

Specializovaní psi na zbraně a munice nejsou využíváni tolik jako předešlé kategorizace. Jejich celkový počet je výrazně nízký. Tyto psi mají k dispozici pouze čtyři kraje, a to hlavní město Praha, Jihomoravský kraj, Liberecký kraj, Olomoucký kraj, Ústecký kraj a také Služba cizinecké policie. Vliv na tento nízký počet má to, že na území České republiky není

zaznamenán velký pohyb zbraní jako v jiných státech, například ve Spojených státech amerických. Podobný případ je i u kategorizace vyhledávání lidských ostatků. Tyto psi má k dispozici pouze hlavní město Praha, Středočeský kraj, Jihomoravský kraj a Moravskoslezský kraj. Psi takto specializovaní jsou využíváni ze všech kategorií nejméně a po specializaci na zbraně a munice je jejich počet nejnižší.

Podle Policie ČR si značné využití stále udržuje plemeno německý ovčák, jak už je zmíněno v kapitole „Chovatelská stanice“. V roce 2017 bylo zařazeno 17 chovných fen tohoto plemene. Avšak probíhá rozšíření i plemene belgického ovčáka malinois. Toto plemeno vyniká u prvosledových hlídek a při nasazení u pořádkových bezpečnostních opatření. Do chovu byly zařazeny 2 feny. V roce 2017 se v chovné stanici odchovalo 65 štěnat., to je o 32 štěnat méně než v předchozím roce. Obměna služebních psů probíhá průběžně každý rok a závisí na zdravotním stavu a stáří psů.

Tabulka 6: Počet služebních koní k 1. 1. 2018

Oddíl	Praha	Brno	Zlín	Součet
Počet koní	18	14	7	39

Zdroj: upraveno podle [25]

Počet koní je oproti psům nízký. Je to dáno tím, že jejich možnosti využití jsou podstatně menší. Tabulka (Tabulka 6) znázorňuje počet koní u policie. Avšak jejich celkový počet je 44 koní. Ve výcvikovém středisku v Brně v remontní stáji se nachází dalších 5 koní. Ze statistiky Policie ČR, výkon služby služebních koní za rok 2017 je možno uvést v číslech. V tabulce (Tabulka 7) lze opět vidět soustředění na preventivní činnost a jak byli jednotlivě služební koně zatíženi.

Tabulka 7: Výkon služby služebních koní rok 2017

Výkon	Hlídkové služby	Bezpečnostní opatření	Výcviky
Počet	8 275	6 306	8 220
Počet použití připadající na jednoho služebního koně	212	162	211

Zdroj: upraveno podle [25]

6.2. Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj je devátým největším krajem a desátým nejlidnatějším krajem. Leží na severovýchodě ČR. Koně jsou v tomto kraji využíváni jen zřídka. Podle bezpečnostní situace jsou vyžádáni, z uvedených jízdních oddílů, protože KŘP Královéhradeckého kraje služební koně nevlastní. Z toho důvodu se analýza tohoto kraje věnuje pouze služební kynologii.

Tabulka 8: Počet služebních psů podle kategorií u KŘP HK k 1. 1. 2018

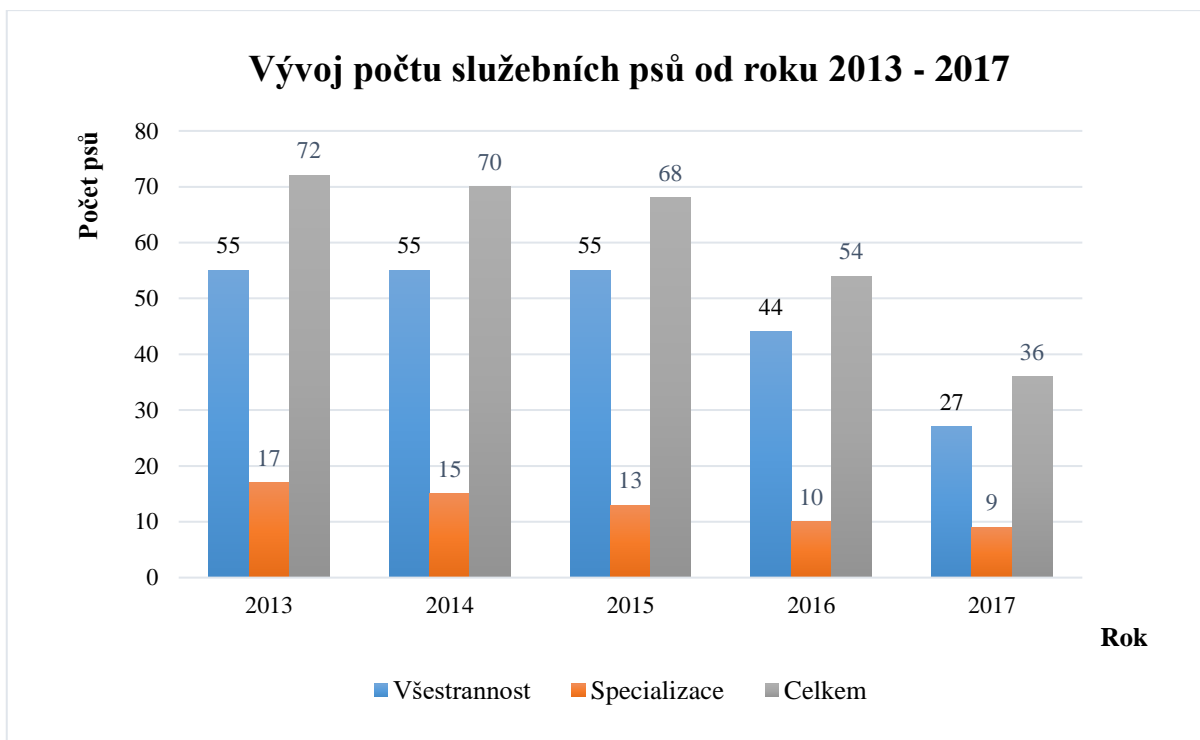
Kategorizace	MPI	Omanné a psychotropní látky	Akceleranty	Lidské ostatky	Výbušniny	Zbraně	Všestrannost	Součet
Počet služebních psů	3	2	2	0	2	0	27	36

Zdroj: upraveno podle [25]

Předchozí tabulky (Tabulky 8) znázorňuje, že mezi kraje, které nemají pro výkon služby k dispozici psa specialistu na vyhledávání zbraní a munic a lidských ostatků patří, mimo jiné, i Královéhradecký kraj. Proto výkon služby je zpravidla jen v tomto kraji a jen výjimečně mimo tento kraj z důvodu nějaké výpomoci.

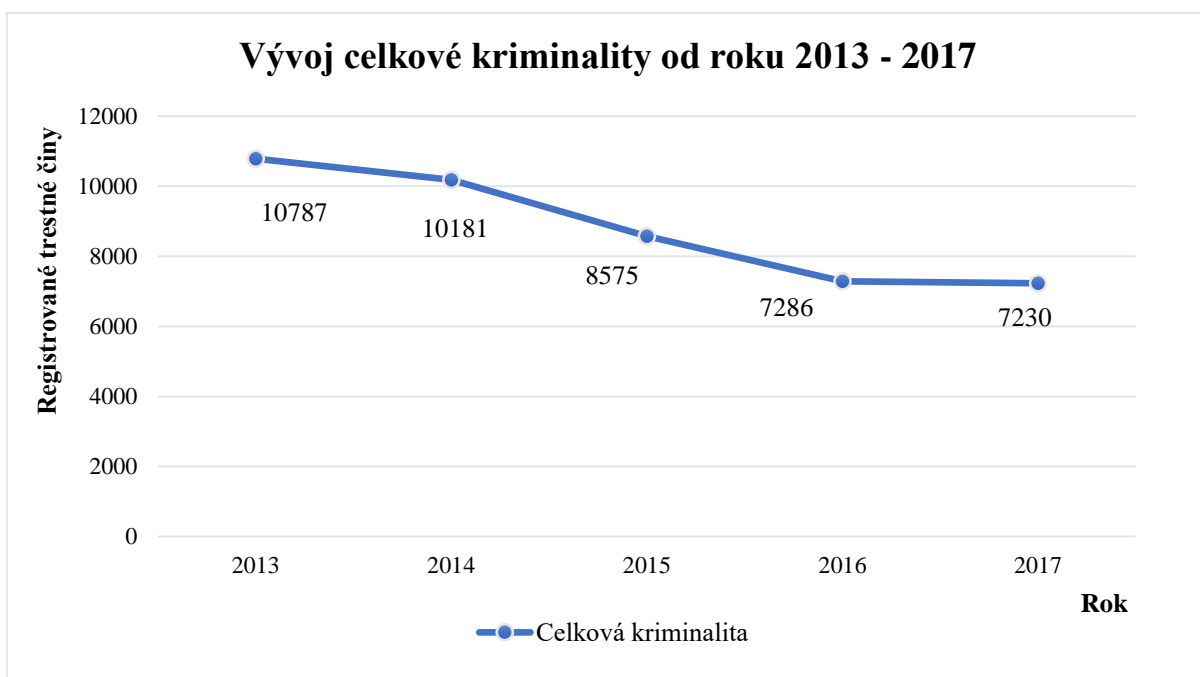
Služební psi lze ve službě sledovat, zejména základní kynologickou činnost při preventivní činnosti, na hlavním nádraží města Hradec Králové, na místním zimním a fotbalovém stadionu v období konání důležitých utkání a zápasů a také v létě v období festivalové sezóny. Využití v létě a v zimě je srovnatelné.

I když všeobecně zaměření a využití služebních psů se rozrůstá, podle následujícího obrázku (Obrázek 1) počet služebních psů v Královéhradeckém kraji za posledních pět let postupně klesá. Přitom obměna psů neustále probíhá. Z celkového počtu služebních psů se průměrně ročně obmění zhruba 1/5 psů, to činí asi 7 psů. Nicméně na poklesu počtu psů může mít svůj podíl, kromě finančních prostředků, i klesající kriminalita. Podle ČSÚ celková kriminalita v ČR od roku 2013 výrazně klesá. Tuto skutečnost zobrazuje následující obrázek (Obrázek 2). Zároveň objasněnost trestných činů a přestupků roste a služební psi na tom mají svůj podíl. [11] V roce 2017 bylo objasněno o 1,5 % více událostí než v roce předchozím. Bylo spácháno 7230 trestných činů, to je o 0,8 % méně než v předchozím roce. Objasněno jich bylo 4 654. Spáchalo se 46 554 přestupků, což je o 4 669 méně přestupků než v předchozím roce. [2]

Obrázek 1: Graf popisující vývoj počtu služebních psů v Královéhradeckém kraji od roku 2013 do roku 2017

Zdroj: vlastní zpracování podle [25]

Obrázek 2: Graf popisující vývoj registrovaných trestných činů v Královéhradeckém kraji od roku 2013 do roku 2017

Zdroj: vlastní zpracování podle [11]

6.2.1. Případ 1

Pro případ 1, podle vlastního šetření, byl vybrán policista psovod se dvěma vycvičenými psy na detekci výbušnin a nástražných výbušných systémů. Případ poukazuje na vztah psovoda se služebním psem a obecně popisuje jejich běžný den.

Psovod se stará o dvě fenky klidné povahy. Nevybral si je z chovné stanice police, ale z civilu. Jedna z nich, labradorský retrívr 12 let, pochází z nejmenované rodiny a policista se ji ujal v 11 měsících. Druhou fenku, staford kříženec 7 let, našel v útulku, kde se ocitla, když byla ve svých 3 měsících odložená v lese. Následovně ji daroval policii a vybral si ji ke spolupráci. Od té doby nese za oba psy zodpovědnost. Dva služební psy má proto, že u policie existuje pravidlo, že ke staršímu služebnímu psovi si psovod pořídí nového mladšího, aby po tom co starší pes odejde ze služby nevznikla velká časová prodleva a psovod by nebyl bez policejního psa. Veškerý svůj volný tráví, který mu zbývá, se svými psy.

Při běžném pracovním dnu musí psovod staršího psa neustále cvičit, aby nevyšel ze cviku a připravuje mladšího psa k výkonu služby. Běžnými činnostmi jsou:

- nácvik modelových situací;
- zvyšování a udržování fyzické kondice;
- relaxace;
- preventivní výjezdy a výjezdy na místa činu.

Po celou dobu musí být psovod i pes připraven pro operační středisko a kdykoli vyjet na výjezd. Výjezd může být ohlášen anonymně nebo se může jednat o preventivní výjezd nejčastěji na sportovní utkání nebo k zajištění bezpečnosti různých kulturních akcí. Délka služby se přizpůsobuje psovi a jeho zdravotnímu stavu.

Výjezd lze vyčíslit podle zasahujících vozidel, počtu zasahujících policistů a celkového počtu složek IZS. Pokud je pachatel znám v době zásahu, tato částka plyne k úhradě jemu. Při výjezdu psi zaměřeni na detekci výbušnin nepoužívají žádnou ochranu ani ochranné oblečení. Čas trvání výjezdu se vždy liší, podle toho, o co se jedná. Zda jde pouze o nějaký předmět, vozidlo nebo například o kancelář a celou budovu. Výjezd může trvat půl hodiny, i několik hodin. Na místě, na které jsou přivoláni spolupracují i s pyrotechniky. Provádějí se různé úkony jako použití rentgenu a prověření služebním psem. Poslední výjezd byl na vysokou školu, kde byla ohlášena výbušnina. Prověřování trvalo několik hodin. Služební pes, ale nic nenašel. [25]

6.2.2. Případ 2

Případ 2 podrobněji popisuje náročný den psa ve službě, kdy byl služební pes povolán ke dvěma výjezdům. Případ se stal v zimě na začátku roku 2015. Jedná se o služebního psa německého ovčáka, vycvičeného na pachové práce.

Policisté přijali oznámení, že ve Dvoře Králové došlo k odcizení osobního auta. Oznamovatelka uvedla, že auto bylo nastartováno a na chvíli se od něj vzdálila. V tu chvíli ho údajně měly dvě osoby odcizit. Policisté zahájili pátrání a brzy se jim podařilo nalézt odcizené osobní auto a podezřelé osoby, které se k činu nechtěly doznat. To byl důvod, proč byl do akce povolán služební pes. Bylo potřeba, aby vyšetřovací verzi policistů potvrdil. Služební pes se na základě pachových stop vydal po trase, kudy podezřelé osoby utíkaly. Na cestě v hlubokém sněhu našel zahozené klíče od odcizeného osobního auta a psovoda dovedl až k místu, kde se podezřelé osoby nacházely. Služební pes tímto významně pomohl k objasnění případu.

Později ve stejný den, musel služební pes vyjíždět k dalšímu případu. Oznamovatel přistihl zloděje při vloupání do myslivecké kazatelny v obci Svoboda nad Úpou a podařilo se mu ho v kazatelně zamknout. Než přijeli policisté zlodějovi se podařilo utéct oknem a vyhrožoval, že skončí se životem. Bylo nutné, aby policisté, co nejrychleji pachatele našli, a proto povolali služebního psa. Počasí ani terén nebyly příznivé. Sněžilo, foukal vítr a mrzlo. Pachatel se ztratil v lese, kde byli husté houštiny, křoviska, prudké stoupání a hluboký sníh. Pachové stopy se křížili se stopami lesní zvěře. Pes během stopování musel stopy průběžně ověřovat, aby mohl pokračovat. Po sedmi kilometrech byl pachatel nalezen v houští v obci Horní Maršov. Policisté u něj objevili kradené předměty. Služební pes nejen, že pomohl policistům rychle pachatele nalézt, ale také pachateli zachránil život. [14]

6.2.3. Finanční vyčíslení služebního psa

Výcvik a službu služebního psa lze vyčíslit podle již zmíněných položek na které plynou finanční prostředky státu. Následující tabulky (Tabulka 9 a 10) zobrazuje některé vybrané náklady, pravidelné i nepravidelně, spojené se služebním psem. Zahrnuje průměrnou cenu ochranných obleků, potřeb k výcviku a k výkonu služby. Také průměrný plat psovodů podle platebních tabulek, nezahrnující příplatky a podobně. Udává celkové náklady, odhadnutý kynology, na péči o psa při výcviku, které činí 75 Kč na den, započtena je například denní krmná dávka a některé energie. Nerozlišuje plemena, zaměření ani stáří psů. Počítá se skutečností, že na jednoho psovoda připadá jeden služební pes. Kalendářní měsíc je 31 dní.

Tabulka 9: Měsíční náklady spojené se služebním psem v roce 2017

	Průměrná částka na jednoho psa [v Kč]	Počet služebních psů / psovodů	Náklady celkem [v Kč]
Péče o psa	2 323	36	83 700
Plat	30 000	36	1 080 000

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 10: Jednorázové náklady spojené se služebním psem v roce 2017

	Průměrná částka na jednoho psa [v Kč]	Počet služebních psů / psovodů	Náklady celkem [v Kč]
Obojek	300	36	10 800
Vodítko	400	36	14 400
Náhubek	300	36	10 800
Ochranné boty pro psa	450	36	16 200
Postroj pro psa	500	36	18 000
Pešek	200	36	7 200
Oblek pro psovoda	3 000	-	3 000
Cvičný rukáv	2 000	-	2 000

Zdroj: vlastní zpracování

Pořízení nového psa, nejčastěji plemena německého ovčáka, se pohybuje od 3 500 Kč až 10 000 Kč. Průměrná cena pořízení je tedy 6 500 Kč, když se k této částce přičtou měsíční a jednorázové náklady na psa, zvýší se cena na 45 973 Kč za měsíc. Nejsou zde započítány například očkování, pojištění psa a kotce pro psy. Dále psovod majícího psa doma musí psovi zajistit misky, místo (kotec a pelech) pro psa a hračky. Vynaložené finanční prostředky na služebního psa se nedají srovnávat s jeho prací, která přináší přínos jak v kriminalistické praxi, ale i přínos celé společnosti, který se nedá vyčíslit.

6.3. Souhrnné zhodnocení využití zvířat u Policie ČR

Závěrečné souhrnné zhodnocení je prostřednictvím základní metody strategické analýzy, přizpůsobené situaci ve státní sféře a aplikované na Policii ČR, služební kynologii a hipologii.

Metoda integruje získané a vyhodnocené poznatky z teorie a praxe a hodnotí současný stav na základě stanovení silných a slabých stránek uvnitř organizace a také jejího okolí.

Tabulka 11: Souhrnné zhodnocení využití služebních zvířat v policejní a kriminalistické praxi

	Silné stránky	Slabé stránky
Vnitřní původ	– zkušenosti a profesionální zaměstnanci a policisté; – dosahování cílů; – spolupráce a partnerství; – státní sektor; – historie české kynologie a hipologie.	– nedostatek a starší vybavení; – vysoké náklady a finanční náročnost; – závislost krajů povolávat služební psy a koně, které sami nemají k dispozici, z ostatních krajů.
	Příležitosti	Hrozby
Vnější původ	– nové technologie; – využívání jiných služebních zvířat; – česká kynologie a hipologie působící více v zahraničí; – dotace a sponzorské dary.	– nedostatečný počet zvířat pro výkon služby; – policisté nesplňující podmínky pro práci se služebními zvířaty; – nezájem pracovat ve státním sektoru.

Zdroj: vlastní zpracování

Podle tabulky (Tabulky 11) lze služební kynologii a hipologii u Policie ČR považovat na dobré úrovni. Specializovaní psi a koně jsou v počtu, který odpovídá jejich využití a také jsou vzhledem k jejich efektivnímu použití alokováni. Díky prevenci se plní úkoly a tím i cíle jako je snižování kriminality. Spolupráce a partnerství nejen mezi kraji, ale i na národní úrovni přináší sdílení informací o nových metodách výcviku a umožňuje rychlejší vývoj této oblasti. Mezi státy je česká kynologie a hipologie uznávána právě díky své historii. Vzhledem k tomu, že Policie ČR je státní sektor, tak její činnost je podrobně upravena v právním řádu a nehrozí její úpadek. Zkvalitnění služební kynologie a hipologie je omezeno finančními prostředky a nedostatkem moderního vybavení. I když počet služebních zvířat je vyhovující, tak závislost

krajů na těch ostatní patří mezi slabé stránky. Na základě teorie i praxe je výhodnější nevykupovat služební psy z civilu (u služebních koní to jinak není možné), ale právě chovat v chovné stanici nebo se ujmout nechtěných psů, například z útulku. Je zde riziko, protože většinou není znám původ psa a jeho minulost, a tak hrozí, že pes nebude mít potenciál pro práci u policie. Na druhou stranu různá plemena mají své specifické vlastnosti a dá se předpokládat, zda se hodí do služby. Důkazem toho jsou služební psi z případu 1.

Příležitost pro Polici ČR by mohl znamenat technologický pokrok, například ve výrobě speciálních pomůcek při výcviku a ve využívání zvířecí DNA. Dále kdyby se celosvětově osvědčila jiná zvířata, například hlodavci, u policie. Tyto body by v budoucnu mohly snížit celkové náklady. Česká služební kynologie a hipologie by mohla více působit v zahraničí a získávat další zkušenosti, například při humanitárních akcích. Ohrožení její činnosti analýza spatřuje v nezájmu obyvatel pracovat ve státní sféře nebo v nedostatku vhodných služebních zvířat a policistů. K datu 1. 1. 2017 bylo u Policie ČR 40 389 policistů. V porovnání s rokem 2007 je to o více než 5 000 policistů méně. [32]

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce byla analýza a hodnocení současného využití zvířat v moderní policejní a kriminalistické praxi neboli využití služebních psů a služebních koní ve službě u Policie České republiky na základě získaných informací, údajů a dat.

V teoretické části v první kapitole jsem se snažila definovat základní pojmy týkající se Policie České republiky a jejich příslušníků. Důležité bylo seznámení se s jejich činností a strukturou, především s odborem služební kynologie a hipologie. Další kapitola se zabývala postavením zvířat v právním řádu a vztahem lidí (společnosti) ke zvířatům v minulosti a v současnosti. Zvíře, jeho ochrana, v právním řádu České republiky není dostatečně řešena, a proto ochrana zvířat je především otázkou etickou a záležitostí na celé společnosti. Ve třetí kapitole bylo nutné seznámit se se služební kynologií a hipologií, se členěním služebních psů a koní a s podmínkami, ve kterých zvířata vykonávají službu. Čtvrtá kapitola přiblížila minulost v této oblasti.

Se služebními zvířaty je zacházeno tak jak by mělo neboli, jak upravují konkrétní předpisy pro tuto činnost. Zvířata jsou ve státní službě a ta podléhá různým, již zmíněným, kontrolám. Je jim poskytována profesionální veterinární péče. Etika ochrany zvířat ani organizace pro ochranu zvířat neřešily problematiku služebních zvířat jako společensky špatnou. Je to dáno tím, že policisté podstupují zkoušky a testy, zejména psychologické, a pečlivě se sleduje jejich vztah ke zvířatům. Přesto, že služební zvířata jsou majetkem policie, policejní a kriminalistická praxe se věnuje povaze zvířat, jejich vlastnostem a považuje je za shodné jako ty lidské. Policisté ke zvířatům přistupují jako k sobě rovným. Služební zvířata mají odměnu za práci, i když v jiné formě než lidé (policisté) a pracují v podmínkách, které zvládnou a služba se jim přizpůsobuje.

Praktická část začíná patou kapitolou, ve které jsou popsány současné bariéry, rezervy a potencionální přínosy do budoucna ve využití služebních zvířat u Policie ČR. Tyto údaje vycházely z názorů služebních kynologů a z poskytnutých informací. Rezervy a bariéry v této oblasti existují. Zjištěny byly v samotných policistech a ve finančních prostředcích. Výhled do budoucna by měl zajistit snazší boj s kriminalitou, a především jí předcházet. Následně v šesté kapitole jsou zpracovány, analyzovány a zhodnoceny údaje o služebních psech a koních, o jejich počtu a jejich konkrétního využití v policejní a kriminalistické praxi na celém území České republiky od Krajského ředitelství Královéhradeckého kraje za rok 2017. Analýza se zabývala alokováním zvířat do jednotlivých krajů a oddělení, jejich rozdělením podle specializace neboli kategorizace využití a použitím zvířat vzhledem k jejich počtu. Problematikou bylo, z jakého

důvodu jsou tímto způsobem alokováni a zda počet služebních zvířat je dostačující. Dále se řešilo, v jaké situaci je současná služební kynologie a hipologie. Praktická část se zejména věnovala služebním psům, protože mají širší využití než služební koně. Práce se poté zaměřila na situaci v Královéhradeckém kraji. Bylo zjištěno, kolik psů a jak zaměřené psi kraj vlastní. Také jaký je vývoj počtu psů ve vztahu k vývoji celkové kriminality. Dále byly popsán konkrétní případ psovoda a jeho služebních psů specializovaných na detekci výbušnin. Na případu je znázorněn zájem psovoda o zvířata, jeho vztah k nim, především, když si služebního psa opatřil v útulku. Také je obecně popsána náplň jejich společných dnů. Druhý případ byl naopak zaměřen na všestrannou kynologii a popisuje konkrétní výjezdy služebního pátracího psa a dokazuje, jak je práce služebních zvířat důležitá. Konkrétní vyčíslení výcviku psa a výjezdu není možné uvádět, avšak práce alespoň nastiňuje možné vyčíslení určitých položek, na které jsou vynakládány finanční prostředky. Na závěr práce je souhrnně zhodnocena současná moderní služební kynologie a hipologie v České republice analýzou silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Za základě analýzy bylo zaznamenáno doporučení a výsledek byl okomentován.

Práce popsala problematiku využití služebních zvířat v moderní policejní a kriminalistické praxi. Podrobně zpracovala zjištěné údaje a následně je vyhodnotila. Dotýká se oblasti sociální a ekonomické. Cíl práce byl splněn.

Je důležité, aby stát zajistil vše potřebné pro policisty, pro zvířata a pro výcvik. I když, služební kynologie a hipologie se považuje na dobré úrovni, policie by měla lépe motivovat policisty pracující se služebními zvířaty a také věnovat této oblasti dostatečné finanční prostředky. Je všeobecně známo, že služební zvířata, pes a jeho vynikající čich, nelze ani v současné době ničím nahradit. Služební zvířata pomáhají zachraňovat životy, chránit majetek, řešit zločiny a předcházet krizovým situacím. Součástí policie byla, jsou a budou.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] **BĚLKA, Michal**, Africká minová pole čistí krysí hrdinové. Poradí si i s tuberkulózou. IDnes.cz: Zprávy[online]. 2014 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/krysy-v-mosambiku-hledaji-miny-dz8-/zahranicni.aspx?c=A141017_201342_zahranicni_mlb
- [2] **ČÍŽKOVSKÝ, Jan**, 2018. *ZPRAVODAJSTVÍ KŘ: Rok 2017 za Královéhradecký kraj v číslech* [online]. 2. 2. 2018 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/rok-2017-za-kralovehradecky-kraj-v-cislech.aspx>
- [3] **ČESKO. Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky**. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. částka 1, © AION CS 2010-2018 [cit. 26. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#cl35>
- [4] **ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník**. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. částka 33, © AION CS 2010-2018 [cit. 26. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#p494-1>
- [5] **ČESKO. Zákon č. 1/1993 Sb., ústava České republiky**. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. částka 1, © AION CS 2010-2018 [cit. 26. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#cl7>
- [6] **ČESKO. Zákon č. 114/1992 Sb., České národní rady o ochraně přírody a krajiny**. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. částka 28, © AION CS 2010-2018 [cit. 4. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-114#p1>
- [7] **ČESKO. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)**. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. částka 57, © AION CS 2010-2018 [cit. 26. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-166#p4>
- [8] **ČESKO. Zákon č. 246/1992 Sb., České národní rady na ochranu zvířat proti týrání**. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. částka 50, © AION CS 2010-2018 [cit. 4. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-246#p1>
- [9] **ČESKO. Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích**. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. částka 98, © AION CS 2010-2018 [cit. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251#p1>
- [10] **ČESKO. Zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky**. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. částka 91. © AION CS 2010-2018 [cit. 21. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273#f3877992>

- [11] **ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD** [online], 2018. Praha [cit. 2018-03-26]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/domov>
- [12] **HÁTLOVÁ, Petra**, ed., DNA zvířat a rostlin jako klíč k objasnění zločinů. *Zpravy.tiscali.cz* [online]. 30. 8. 2016 [cit. 2018-03-26]. Dostupné z: <https://zpravy.tiscali.cz/dna-zvirat-a-rostlin-jako-klic-k-objasneni-zlocinu-284496>
- [13] **CHLUMSKÁ, Lubomíra**, Etika ochrany zvířat. *Institut Nadace na ochranu zvířat* [online]. SSEV Pavučina [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: www.ochranazvirat.cz/275/35/cz/file/
- [14] **JEŽKOVÁ, Ivana**, *Policie České republiky – KŘP Královéhradeckého kraje: Policejní pes zvládl náročnou službu na výbornou* [online]. 2015 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zpravodajstvi-2015-policejni-pes-zvladl-narocnou-sluzbu-na-vybornou.aspx>
- [15] **KOŠAŘOVÁ, Karolína**, *Nezastupitelná role policejního koně* [online]. 28. 10. 2016 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <https://www.policista.cz/clanky/reportaz/nezastupitelna-role-policejního-kone-1217/>
- [16] **KOŠAŘOVÁ, Karolína**, *V chovné stanici Policie ČR vychovávají budoucí čtyřnohé strážce zákona* [online]. 06. 03. 2016 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <https://www.policista.cz/clanky/reportaz/v-chovne-stanici-policie-cr-vychovavaji-budouci-ctyrnohe-strazce-zakona-1172/>
- [17] **LACEK, Martin**, 2009. *Právní aspekty využití psa v ozbrojených složkách*. Brno. Bakalářská práce. Masarykova univerzita.
- [18] **LAUŠMAN, Radek**, *Pes jako dobrý pomocník pro odhalování příčin požáru* [online]. 2003 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/pes-jako-dobry-pomocnik-pro-odhalovani-pricin-pozaru.aspx>
- [19] **MENDELOVA UNIVERZITA**, 2018. *Posuzování a využití koní: Jízdní policie* [online]. Brno, 27. 3. 2018 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/print.php?page=3009&typ=htm
- [20] **MALINOVSKÝ, Josef**, 2002. *NA KONI VE SLUŽBÁCH ZÁKONA* [online]. 1. 7. 2002 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.equichannel.cz/kun-ve-sluzbach-policie-cr-i>
- [21] **MINISTERSTVO FINANČÍ**, 2018. *MONITOR: Ministerstvo vnitra* [online]. [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/statni-rozpocet/kapitola/314#>
- [22] **MÜLLEROVÁ, Hana, David ČERNÝ a Adam DOLEŽAL**, 2016. *Kapitoly o právech zvířat: "my a oni" z pohledu filosofie, etiky, biologie a práva*. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-2601-9.

- [23] **NAVRÁTIL, Jiří**, 2009. *KŮŇ VE SLUŽBÁCH POLICIE ČR I.* [online]. 13. 11. 2009 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.equichannel.cz/kun-ve-sluzbach-policie-cr-i>
- [24] **POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY**, 2017. *Policie České republiky*. 2. Praha: Policejní prezidium České republiky. ISBN 978-80-270-0664-9.
- [25] **POLICIE ČR, Oddělení tisku a prevence KŘP HK**. Re: Poskytnutí informací o služebních psech a koní – dotazníky [e-mailová komunikace]. 2018 [cit. 2018-4-25]. Osobní komunikace.
- [26] **POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY**, *Oddělení služební kynologie* [online]. [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-clanky-oddeleni-sluzebni-kynologie.aspx>
- [27] **POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY**, *Rozpočet* [online]. [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/rozpocet.aspx>
- [28] **POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY**, *Útvary Policie ČR: Odbor služební kynologie a hipologie* [online]. [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/policejni-prezidium-ceske-republiky-600334.aspx>
- [29] **PRCHALOVÁ, Jana**, 2009. *Právní ochrana zvířat*. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-763-8.
- [30] **RŮŽIČKA, Josef**, *Metoda pachové identifikace* [online]. 2015 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <https://www.pesweb.cz/cz/1566.metoda-pachove-identifikace-triumf-sikovnych-nosu>
- [31] **SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE U JEDNOTLIVÝCH Ozbrojených sborů: Policie České republiky, CZ-PES: Kynologická literatura** [online]. [cit. 2018-04-20]. ISSN 1801-920X. Dostupné z: <http://www.cz-pes.cz/literatura-sl-kynologie-2.php>
- [32] **SCHIMMER, David**, *Zveřejněné informace: Počty policistů od roku 1993. Policie České republiky: Informační servis* [online]. 2017 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/pocty-policistu-od-roku-1993.aspx>
- [33] **SRNKOVÁ, Petra**, *DNA rostlin a zvířat* [online]. 26. 7. 2016 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/dna-rostlin-a-zvirat.aspx>
- [34] **ŠČUREK, Radomír**, *Čtyřnozí ochránci: Využití u PČR, SBS. 07* [online]. [cit. 2018-03-27]. 69 s. Dostupné z: <http://www.abasreport.cz/casopisy/07/ctyrnozi-ochranci>
- [35] **VALENTOVÁ, Eliška**, 2013. *Možnosti využití koně ve službách policie ČR*. Brno. Bakalářská práce. Mendelova univerzita. Vedoucí práce Dr. Ing. Pavla Šťastná.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A Psůvod se služebním psem z případu 2	51

Příloha A Psovod se služebním psem z případu 2

Zdroj: [14]

Zdroj: [14]